

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: мүмкіндігі, қауіпі және қазақ қоғамына нақты пайдасы

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР

AI қазақша, Жасанды интеллект,
қазақ тілі, технология, цифрлық білім

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/188974/>

Жасанды интеллект туралы әңгіме көбіне екі шетке кетеді: біреулер оны бәрін өзгертетін құтқарушы күш дейді, енді біреулер жұмыс орындарын жұтып қоятын қауіп ретінде көреді. Шындық, әдеттегідей, осы екі ұстанымның ортасында. Жасанды интеллект — сиқыр да емес, жау да емес. Бұл дұрыс қолданылса өнімділікті арттыратын, дұрыс реттелмесе қателікті көбейтетін құрал.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ ДЕГЕН НЕ?

Қарапайым тілмен айтқанда, жасанды интеллект — деректерден үлгі тауып, соған сүйеніп болжам жасайтын немесе мәтін, сурет, дыбыс сияқты ақпаратты өңдейтін технологиялар жиынтығы. Ол адамның ойлауын толық қайталамайды, бірақ кейбір міндеттерді өте жылдам орындай алады. Мысалы, құжатты қысқарту, сұраққа жауап беру, мәтінді аудару, клиент сұрауын сұрыптау.

ҚАЙ САЛАЛАРДА НАҚТЫ ПАЙДАСЫ БАР?

Қазақ қоғамы үшін жасанды интеллекттің ең пайдалы тұсы — уақыт үнемдеу және қызмет сапасын көтеру. Білім беру, медицина, мемлекеттік қызмет, медиа, ауыл шаруашылығы сияқты салаларда ол үлкен көмекші бола алады.

- **Білімде:** оқушыға жеке түсіндіру, тест талдау, оқу жоспарын құрастыру.
- **Медицинада:** алдын ала скрининг, құжат айналымын жеңілдету.
- **Бизнесте:** клиенттермен байланыс, сатуды талдау, жарнаманы оңтайландыру.
- **Ауыл шаруашылығында:** ауа райы мен өнімділік деректерін талдап, шешім қабылдауға жәрдемдесу.

Неге абай болу керек?

Жасанды интеллекттің басты әлсіздігі — ол сенімді сияқты сөйлей алады, бірақ кейде

қате ақпарат береді. Сондықтан оны соңғы ақиқат деп емес, көмекші құрал деп қабылдау керек. Тағы бір маңызды мәселе — дербес деректердің қауіпсіздігі. Құпия құжаттарды, жеке ақпаратты немесе ішкі қызметтік мәліметті кез келген платформаға жүктей салу дұрыс емес.

ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ AI НЕГЕ МАҢЫЗДЫ?

Егер технология тек ірі тілдерге бейімделсе, қазақ тілінің цифрлық кеңістіктегі үлесі тарылып қалуы мүмкін. Сол себепті қазақша сапалы дерек, терминология және тілдік модельдер қажет. Бұл тек тіл мәселесі емес, ақпараттық тәуелсіздік мәселесі.

НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Қарапайым пайдаланушы үшін ең дұрыс қадам — жасанды интеллектті күнделікті жұмыста сынап көру, бірақ нәтижесін тексеруді ұмытпау. Ал ұйымдар үшін ең маңыздысы — қызметкерлерді оқыту, дерек қауіпсіздігін қорғау және технологияны нақты мақсатқа бейімдеу.

Жасанды интеллект бізден ойлауды тартып алмайды. Бірақ ойланбай қолдансақ, бізді әлсіз қиялға үйретуі мүмкін. Дұрыс мәдениет қалыптасса, ол қазақ қоғамына білім, жылдамдық және бәсекелік артықшылық әкеле алады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.